

Sortera rätt och bidra
till en gladare planet!

LSR.
Vi älskar skitsnack

Dags att sluta slösa.

Om vår planet ska klara sig i längden måste vi sluta slösa med det den ger oss. Och i det jobbet kan vi alla göra en insats.

Vi kan till exempel bli klart bättre på att återvinna allt avfall vi skapar. En rätt enkel sak vi alla kan göra är alltså att sortera vårt avfall rätt. Då kan det bli nya förpackningar av exempelvis papper, glas och metall. Vet du förresten att det är lag på att vi alla sorterar?

I den här lilla broschyren får du hjälp med att sortera rätt. Du får också tips om var du kan få veta mer om hur man sorterar. Och varför. Plus allt du kan göra med mat som blivit över men som inte behöver hamna i den bruna matavfallspåsen för det.

Och allra bäst är förstås om avfallet inte uppstår alls. För då sparar vi på våra begränsade och gemensamma resurser. Så ju högre upp du kan klättra i avfallstrappan desto bättre är det för vår planet.

Tack för att du sorterar rätt och minskar avfallet!

Förpackningsskola:

Förpackningar är produkter som används för att innehålla, skydda, leverera och presentera andra produkter. Det är helt enkelt något du köpt för att du ville ha innehållet. Som ett smörpaket, en sardinburk eller en ketchupflaska.

Några tips för att sortera förpackningar:

- Förpackningar måste inte vara rena för att kunna återvinnas. Däremot måste de vara tomma. Du behöver alltså inte skölja ur förpackningarna men om du gör det – använd kallt vatten eller återanvänt diskvatten.
- Består din förpackning av flera olika material som inte går att dela så sorterar du efter det material som väger mest. Materialet separeras sen i återvinningen.
- Många förpackningar har idag en symbol på sej som visar hur du ska sortera. Smart va? Då blir det extra lätt att sortera rätt!

Innehåll.

4	Matavfall	10	Förpackningar av färgat glas
5	Restavfall	11	Förpackningar av ofärgat glas
6	Förpackningar av papper	12	Grovavfall
7	Förpackningar av plast	13	Elavfall
8	Förpackningar av metall	14	Farligt avfall
9	Tidningar	15	Återburk

Matavfall

EXEMPEL PÅ MATAV FALL

Skal från frukt och grönsaker

Blommor du har i vas

Matrester

Mat som blivit dålig

Kaffesump med filter, tepåsar
och teblad

Äggskal

Räkor och andra skaldjur

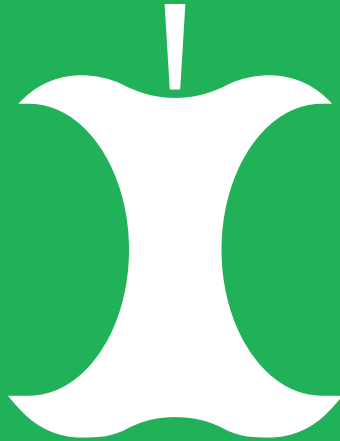
Pasta, ris och potatisskal

Fisk och fiskrens

Kärnor från frukt och grönt

Nötskal

Hushållspapper och pappersservetter

Efter rötning blir ditt matavfall biogas till våra fordon och gödsel på våra åkrar. Det är viktigt att det enbart är matavfall i den bruna påsen. Viktigt är också att du inte lägger det här avfallet i någon annan påse. För då blir det förstört och kan varken bli biogas eller gödsel.

Restavfall

EXEMPEL PÅ RESTAVFALL

Blöjor

Disk- och tandborstar

Tuggummin

Kuvert och post-it-lappar

Krukväxter och blommor med jord

Tamponger, mensskydd och kondomer

Större köttben

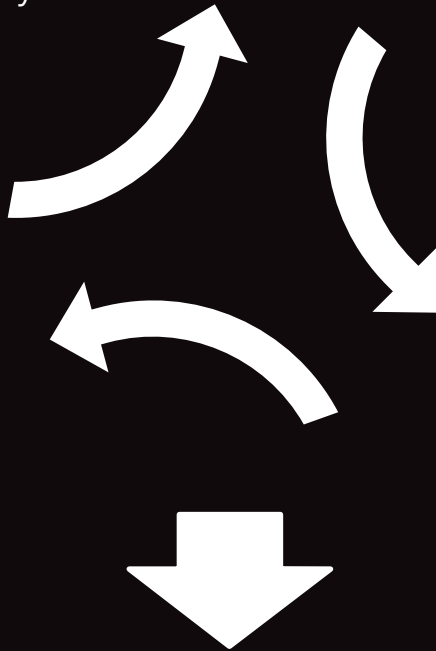
Plastpåsar (för hemmabruk, ofta på rulle)

Plasthandskar och munskydd

Plåster, bomull och tops

Fimpar, snus och tobak

Dammsugarpåsar

Restavfall är det du lägger i din vanliga avfallspåse. Ditt restavfall går till energiåtervinning. Det betyder att det förbränns och blir värme och el till våra bostäder och andra fastigheter. Och sådant som du kan återvinna ska förstås inte alls hamna i restavfallet.

Förpackningar av papper

EXEMPEL PÅ FÖRPACKNINGAR AV PAPPER

Alla sorters förpackningar av papper/kartong

Omslags- och presentpapper (när paket slås in i butik)

Papperscylindrar för toalett- och hushållspapper

Vadderade kuvert

Äggkartonger

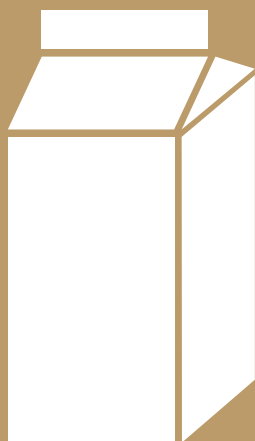
Cigarettaskar (utan plast)

Grillkolspåsar

Micropop- och sockerpåsar

Flingpaket

Bärkassar (köpt för att bära hem varor från affären)

De pappersförpackningar du sorterar kan återvinnas mellan fem och sju gånger och blir sedan nya förpackningar. När pappersfibrerna är utslitna energiåtervinns de och blir värme och el.

Förpackningar av plast

EXEMPEL PÅ FÖRPACKNINGAR AV PLAST

Bubbelplast

PET-flaskor utan pant

Frigolit (cellplast)

Diskmedelflaskor

Plasttuber

Tandkrämstuber

Ketchupflaskor

Färgburkar (tomma)

Plastfolie (köpt med innehåll)

Plastpåsar (köpt med innehåll, brödpåse)

Alla korkar och kapsyler av plast

Tråg till kött

Bärkasse (köpt för att bära hem varor från affären)

Glasspaket

Kaffepaket (innerpåse)

Snusdosor

Blomkruka (innerkruka)

Av de hårda plastförpackningar du återvinner gör man sådant som blomkrukor och plastmöbler. Mjuka plastförpackningar blir bland annat nya påsar och sopsäckar.

Förpackningar av metall

EXEMPEL PÅ FÖRPACKNINGAR AV METALL

Färgburkar (tomma)

Kapslar till kaffemaskin

Kakburkar

Alla kapsyler och korkar av metall

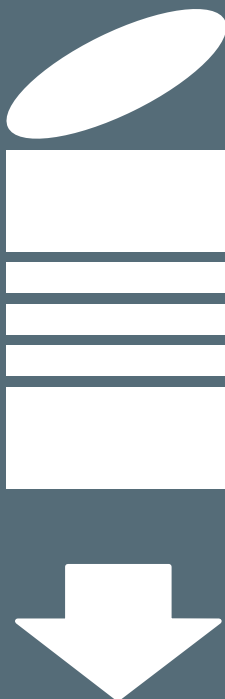
Öl- och läskburkar utan pant

Kaviartuber

Aluminiumfolie
(köpt med innehåll)

Konservburkar

Stålband (runt kartonger)

Stål och aluminium kan man återvinna hur många gånger som helst utan att förlora särskilt mycket i kvalitet. Att använda återvunnen aluminium vid nyttillverkning sparar hela 95 procent av energin jämfört med att använda ny råvara.

Tidningar

EXEMPEL PÅ TIDNINGAR

Affischer

Kopieringspapper

Böcker med mjuka pärmar

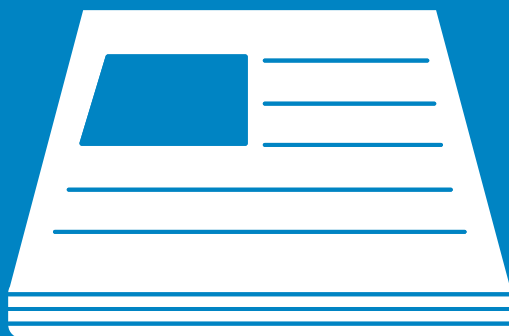
Magasin, dags- och veckotidningar

Kataloger

Reklamblad

Kollegieblock

Planscher

Återvunna tidningar blir pappersmassa och resultatet blir nya tidningar. En del blir hushålls- och toalettpapper. Återvinningen sparar 70 procent av energin jämfört med att använda ny pappersmassa.

Förpackningar av färgat glas

EXEMPEL PÅ FÖRPACKNINGAR AV FÄRGAT GLAS

Läsk- och ölflaskor utan pant

Parfymflaskor (tomma)

Glasburkar

Deodoranter

Vinflaskor

Olivoljaflaskor

Glas kan man återvinna hur många gånger som helst utan att kvaliteten blir sämre. Tänk bara på att det är viktigt att skilja på färgat och ofärgat glas när du sorterar. Annars blir det ingen återvinning.

Förpackningar av ofärgat glas

EXEMPEL PÅ FÖRPACKNINGAR AV OFÄRGAT GLAS

Vinflaskor

Läsk- och ölflaskor utan pant

Marmeladburkar

Ketchup- och chilisåsflaskor

Gurk- och rödbetsburkar

Barnmatsburkar

Att använda ditt återvunna glas vid tillverkning av nytt glas kräver 20 procent mindre energi än när man använder ny råvara. Det mesta av det glas du återvinner går till tillverkning av nya flaskor och byggisolering.

Grovavfall

EXEMPEL PÅ GROVAVFALL

Stolar, bord, sängar och andra möbler

Pulkor

Madrasser

Stekpannor och kastruller

Cyklar

Verktyg utan sladd eller batteri

Barnvagnar

Grovavfall är sådant som är för stort eller tungt för att gå ner i din påse för restavfall. En stor del av ditt grovavfall sorteras och sådant som trä och metall går sedan till återvinning.

Grovavfall lämnar du på återvinningscentralen.

Elavfall

EXEMPEL PÅ ELAVFALL

Alla saker med sladd eller batteri

USB-minnen

Elsladdar

Minneskort till mobiler och kameror

Glödlampor, lysrör och lågenergilampor

Bildskärmar

Halogen- och LED-lampor

Ficklampor

Batterier

Högtalare

Elavfall innehåller ibland farliga ämnen som måste tas bort. Sedan återvinner man metaller som järn, koppar, aluminium och olika ädelmetaller.

Elavfall lämnar du på återvinningscentralen.

Farligt avfall

EXEMPEL PÅ FARLIGT AVFALL

Nagellack

Parfym

Lim

Startbatteri till bil

Färgburkar med innehåll

Bläckpatroner med bläck (tomma
i restavfallet)

Glykol

Fläckborttagare

Polermedel

Råttgift

Fotogen

Spackel

Motor- och smörjolja

Insektsgift

Lösningsmedel

Olika sorters farligt avfall behandlas på olika sätt. En del går till förbränning och blir el och värme. I annat farligt avfall kan man återvinna metaller. Och vissa typer av spillolja kan behandlas så oljan kan återanvändas.

Farligt avfall lämnar du på återvinningscentralen.

Välkommen till Återbruket!

Återbruket hittar du i den lilla tegelbyggnaden som ligger i anslutning till platsen där du lämnar farligt avfall och elavfall på återvinningscentralen i Landskrona.

Hos Återbruket kan du lämna saker som är hela, rena och fungerar. Och som alltså kan återanvändas. Så andra kan få nytta och glädje av grejor som du själv har tröttnat på eller inte längre behöver. Alla inkomster från försäljningen av dina saker går till ideell verksamhet.

Det finns en del vi inte kan ta emot här. Vissa saker är för tunga att hantera och för stora för att få plats. Som fåtöljer, soffgrupper, bord och stolar. Vi tar inte heller emot sådant som drivs med el från nätet. Det beror på att vi inte kan garantera att de sakerna fungerar säkert.

EXEMPEL PÅ VAD DU KAN LÄMNA PÅ ÅTERBRUKET

Bestick, glas och porslin

CD- och LP-skivor

Prydnadssaker och tavlor

Fotbollsskor, skridskor och inlines

Leksaker och nyare datorspel

Rid- och cykelhjälm

Mer om hur du sorterar och varför.

På lssr.nu får du hjälp att sortera det mesta i avfall med vår sorteringsguide.

Sveriges avfallsportal sopor.nu berättar mer om hur förpackningarna du återvinner blir nya förpackningar. Och hur du kan minska på avfallet.

Hos Natur & Miljöboken får barn och familjer kunskap om vårt klimat och hur vi tillsammans kan skapa en hållbar livsstil. Läs mer på nmboken.se

Här ordnar du fester på rester.

På resterkocken.se får du många tips och recept på hur du ordnar goda rätter på rester. Resterkocken är en tävling för barn och unga i grundskolan med målet att minska matsvinnet.

Hos livsmedelsverket.se finns många tips på hur du kan minska onödigt matsvinn.

På matsvinnet.se finns info om hur matsvinnet skadar miljön, klimatet och ekonomin.

Hos naturvardsverket.se kan du hitta mer om matavfall och matsvinn och vad vi kan göra för att minska onödigt svinn.